

ข่าวพยากรณ์โรค-เตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช !!!

ประจำเดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ (ฉบับที่ (๒๖/๖๗)

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดชลบุรี

โรคใบไหม้มันสำปะหลัง

ช่วงนี้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรเฝ้าระวังการระบาดของโรคใบไหม้ในมันสำปะหลัง เนื่องจากสภาพแวดล้อมเหมาะต่อการระบาดของโรค มีอากาศร้อนจัดในเวลากลางวัน และชื้นจัดในเวลากลางคืน ซึ่งช่วงนี้เริ่มมีฝนตกต่อเนื่อง จะส่งผลให้มันสำปะหลังมีอาการรุนแรงขึ้นและขยายเป็นวงกว้างอย่างรวดเร็ว ดังนั้นขอให้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อดำเนินการหาแนวทางควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรงในพื้นที่ตนเองและพื้นที่ใกล้เคียง

โรคใบไหม้มันสำปะหลัง (Cassava Bacterial Blight : CBB)

สาเหตุ เกิดจากเชื้อ *Xanthomonas campestris* pv. *Manihotis*

ในประเทศไทยพบครั้งแรกที่จังหวัดระยอง เมื่อปี ๒๕๑๘ และต่อมาพบทั่วทุกภาค ระดับความเสียหายมีตั้งแต่ ๓๐ เปอร์เซ็นต์ เมื่อใช้ท่อนพันธุ์จากต้นที่เป็นโรค ถ้าสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการเกิดโรคและใช้ต้นพันธุ์ที่เป็นโรคติดต่อกัน ๓ ถึง ๔ ปี โดยไม่มีการป้องกันกำจัด อาจมีความเสียหายถึง ๘๐ เปอร์เซ็นต์ ระดับความเสียหายจะขึ้นอยู่กับเปอร์เซ็นต์การใช้ท่อนพันธุ์ที่มีเชื้อปะปนมาปลูกในแปลง และความเสียหายอาจรุนแรงถึง ๙๐ เปอร์เซ็นต์ เมื่อมีเชื้อโรค เช่น เชื้อ *Colletotrichum* spp. และ *Choanephora cucurbitarum* ร่วมเข้าทำลาย

ลักษณะอาการ

เริ่มแรกแสดงอาการใบจุดเหลี่ยม ฉ่ำน้ำ ยอดที่ผลิตใหม่ เหี่ยว ใบไหม้ มียางไหล มีอาการแห้งตายจากยอดอย่างรวดเร็ว และแพร่ระบาดไปยังต้นข้างเคียง ซึ่งมักจะแสดงอาการเป็นจุดข้ำเล็กที่ต้นแล้วแผลขยายใหญ่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มลูกกลมเป็นแผลใหญ่ บางครั้งจะพบวงสีเหลือง (yellow halo) ลามเป็นใบไหม้ และใบร่วง ลำต้นแห้งตายเมื่อผ่าดูระบบท่อน้ำและท่ออาหารทั้งของลำต้น และรากจะมีสีคล้ำ เนื่องจากเนื้อเยื่อของส่วนนี้ถูกทำลาย ในบางครั้งจะพบอาการยางไหลบนส่วนลำต้นที่ยังอ่อนหรือก้านใบ และแผลจุดบนใบ พบระบาดมากได้ในช่วงฤดูฝน

ลักษณะอาการใบไหม้ในมันสำปะหลัง

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดชลบุรี

๑๕ ม.๑๑ ต.หนองปรือ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

โทร. ๐๓๘-๒๓๑๒๗๑ โทรสาร ๐๓๘-๒๓๑๙๙๕

<http://www.pmc03.doae.go.th> ; E-mail: pmc03@doae.go.th

การแพร่ระบาด ติดไปกับท่อนพันธุ์ที่เป็นโรค แพร่กระจายไปโดยฝนหรือกับดิน หรือกับเครื่องมือที่ใช้ในการเกษตร เช่น มีดที่ใช้ในการตัดท่อนพันธุ์ ในบางประเทศมีรายงานว่า แมลงเป็นตัวการในการแพร่ระบาด เชื้อสาเหตุของโรคสามารถอยู่รอดในดินบนเศษซากพืชได้นานกว่า ๒ ปี

การป้องกันกำจัด

๑. ใช้พันธุ์ต้านทาน หรือพันธุ์ที่ทนทานต่อโรคปานกลาง เช่น ระยะเวลา ๙๐ ระยะเวลา ๙
๒. ใช้ท่อนพันธุ์ที่ปราศจากเชื้อ หรือหลีกเลี่ยงการใช้ท่อนพันธุ์ส่วนโคนลำต้นหรือโคนกิ่งมันสำปะหลัง
๓. ในพื้นที่ที่มีโรคระบาดรุนแรงให้ปลูกพืชหมุนเวียนอายุสั้น เพื่อลดประชากรเชื้อโรคในดิน
๔. ถ้ายังไม่ระบาด ให้นำต้นที่เป็นรุนแรงออกทำลายนอกแปลง เพื่อลดการระบาดสู่ต้นอื่น
๕. ใช้ชีววิธี (Biological control) ฉีดพ่นด้วยเชื้อ BS (บาซิลลัส ซับทีลีส)
๖. การใช้สารเคมีเป็นทางเลือกสุดท้าย ควรใช้สารเคมีที่มีองค์ประกอบเป็นพวกทองแดง

หมายเหตุ ในการพ่น BS หรือสารเคมี ต้องดูอายุมันสำปะหลัง และความรุนแรงของโรคว่าคุ้มกับการฉีดพ่นหรือไม่ ควรฉีดพ่นในมันสำปะหลังที่อายุยังน้อย และโรคยังไม่ระบาด หรือระบาดน้อย

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดชลบุรี

๑๕ ม.๑๑ ต.หนองปรือ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

โทร. ๐๓๘-๒๓๑๒๗๑ โทรสาร ๐๓๘-๒๓๑๙๙๕

<http://www.pmc03.doae.go.th> ; E-mail: pmc03@doae.go.th